

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.), psací potřeby

Úvodní informace (než začnete pracovat): Uvědomte si, že v atlase se nachází množství map různých měřítek a některé prvky jsou vyznačené na více mapách zároveň. Práce s atlasem je připravena tak, že je potřeba hledat na co **nejpodrobnějších** mapách (tzn. na mapách co **největšího** měřítka). Dále nezapomeňte, že v atlase nenajdete jen mapy, ale také spoustu doplňkových informací **v přílohách**. Hodně štěstí při řešení.

1

4 body

Do tabulky níže doplňte k uvedeným typům ústí řek popisy vodních toků, které jim odpovídají (1–4) a do třetího sloupce následně doplňte názvy uvedených řek.

- Na tomto vodním toku se nachází kaskáda tvořena několika přehradními nádržemi. Jednou z nich je Kachovská přehrada.
- Do oceánu se vodní tok vlévá na východním pobřeží Jižní Ameriky při hranici Argentiny a Uruguaye.
- Vodní tok ústí do Mosambického průlivu a leží na něm Viktoriiny vodopády.
- Mezi přítoky tohoto vodního toku patří mimo jiné řeky Jamuna a Són.

typ ústí	popis vodního toku (číslo věty)	název vodního toku
přímé ústí		
delta		
estuár		
liman		

2

4 body

Podle popisů v tabulce poznejte sopky a seřadte je dle jejich nadmořské výšky od nejvyšší (1.) po nejnižší (4.). Doplňte i jména sopek.

Sopka ležící na ostrově Honšú, jihozápadně od hlavního města Japonska.
Tato sopka je nejvyšší horou Španělska.
Stratovulkán v Andách ležící zhruba 70 kilometrů od hlavního města Ekvádoru. Se svou výškou je druhým největším masivem ve státě.
Tato sopka je nejvyšší činnou sopkou v Evropě (dle geografického vymezení). Svou polohou v hustě obydlené oblasti zvyšuje potenciální nebezpečí.

1.
2.
3.
4.

3

4 body

V následujícím textu vyberte a zakroužkujte vždy jeden správný pojem tak, aby tvrzení dávala smysl. Za chybně zakroužkované pojmy se body odečítají.

Kdyby zemské těleso bylo v klidu a nepůsobily by na něj žádné vnější síly, vytvořily by vodní masy *stejně / různě* vysokou kulovou vrstvu. Na vodní masy působí především gravitační síla Měsíce a odstředivá síla vznikající pohybem Země kolem *epicentra / barycentra / hypocentra*. Uvedené síly způsobují dvě *příbojová / přílivová* vzduť. V případě, že gravitační síly Měsíce a *Slunce / okolních planet / komet* působí stejným směrem, dochází k tzv. *skočnému / vysokému / nepravidelnému* přílivu. Měsíc je přitom v novu nebo v úplňku. Gravitační síla Slunce je obrovská, avšak tato *hvězda / planeta* je *200 / 400 / 600 krát* dále od Země, než Měsíc. Proto je vliv Slunce na mořské slapy asi *poloviční / třetinový / čtvrtinový*, ve srovnání s vlivem Měsíce.

4

4 body

Na základě níže uvedených charakteristik určete, o která jezera se jedná.

Asijské jezero, ležící v jižní části východní Sibiře. Jedná se o nejstarší a nejhlubší jezero na světě, které je 636 km dlouhé a je obklopeno horskými hřbety, jejichž vrcholky dosahují výšek přes 2 500 m n. m. Do tohoto jezera ústí více jak 300 řek a říček, ale odtéká z něj pouze jedna.

Jezero:

Hledané jezero leží na rozhraní dvou litosférických desek a na svých cestách jej objevil David Livingstone. Tato vodní plocha se rozprostírá na území tří afrických států a voda z jezera odtéká do Indického oceánu.

Jezero:

Další jezero se nachází na hranicích dvou států v Severní Americe. Je nejjižnější částí rozsáhlého systému, na délku má 338 km a maximální šířka je 92 km. Z tohoto jezera odtéká řeka, podle které jsou pojmenovány světoznámé vodopády.

Jezero:

Poslední hledané jezero se nachází na východě Kazachstánu ve střední Asii. Rozlohu má asi 18 200 km² a zaujímá nejnižší místo rozsáhlé sníženiny, zvané Balchaško-alakolská pánev, v jejíž východní části se nacházejí ještě tři další menší jezera Alakol, Ujaly a Sasykköl.

Jezero:

5

4 body

Určete pravdivost následujících tvrzení (PRAVDA/NEPRAVDA). Za chybnou odpověď se body odečítají.

Austrálii můžeme z hlediska hydrografie charakterizovat následovně: její břehy ovlivňuje teplé i studené oceánské proudění, řeky zde spadají do dvou úmoří, bezodtoká oblast zasahuje až k pobřeží, kde zároveň v určitých částech může příliv dosahovat až čtyř metrů.

PRAVDA × NEPRAVDA

Jih Evropy se nachází na rozhraní litosférických desek. Toto rozhraní je typické vysokou seismickou a vulkanickou aktivitou, která je (co do četnosti a intenzity) srovnatelná se seismickou a vulkanickou aktivitou v oblasti tichooceánského Ohnivého kruhu.

PRAVDA × NEPRAVDA

Čína a Indie mají ze socioekonomického pohledu mnoho společného. Obě země jsou domovem příslušníků alespoň tří jazykových rodin, v obou se vyskytují aglomerace s více jak dvaceti miliony obyvateli a v obou se vyskytují významná buddhistická náboženská místa.

PRAVDA × NEPRAVDA

Mezi původní obyvatele Severní Ameriky řadíme kmeny jako Algonkiny, Čarúové, Dakotové, Mohykáni nebo Lulové. V 18. století však na tomto kontinentu již dominovali Evropané v čele se Španěly. Mezi jejich nejvýznamnější závislá území patřilo Nové Španělsko a Nová Granada.

PRAVDA × NEPRAVDA

6

7 bodů

Obdrželi jste část cestovního deníku digitálního nomáda. **Vaším úkolem je určit místa a časy jeho zastávek při jeho poslední pracovní cestě. Místa jeho zastávek jsou pouze města s počtem obyvatel nad 1 milion. Časy uvádějte v digitální podobě, datum v podobě dd. mm. rrrr.**

Moje cesta začíná v úterý 13. 3. 2018 v (52°22' s. š.; 13°31' v. d.). Odtud poletím letadlem v 08:00 do (51°3' s. š., 114°4' z. d.). Let bude trvat celkem 17 hodin, protože musím v New Yorku přesehnout na jiné letadlo. Přílet tedy předpokládám v místního času. To je akorát včas, abych stihl večerní zápas místního slavného hokejového týmu, kde hraje můj oblíbený Jarda Jágr. Odtud mám v plánu se přesunout do (33°52'10" j. š., 151°12'30" v. d.).

Letím sice až ve čtvrtek, ale musím do té doby stihnout dokončit ten projekt. Ve čtvrtek, tedy 15. 3. 2018, odlétám už v 06:00. S mezipřistáním v Londýně to bude celkem 20 hodin letu.

Dorazím tedy (datum), (čas) místního času.

Dál už cestovat tenhle týden nebudu, zavolám Andymu, že se nějaký čas zdržím a budu pracovat na tom regulačním softwaru pro kryptoměny. Jet lag je hrozná věc.

7

3 body

Farmaceutická firma chce otevřít v jedné z evropských zemí novou výrobu léků. Dle kritérií zjistěte, o jakou zemi z nabídky v rámečku má největší zájem.

Itálie – Rakousko – Španělsko – Finsko – Bulharsko

- nejedná se o zakládajícího členu EU
- má zásoby černého uhlí
- dle výše HDP nepatří tato země mezi nejvyspělejší v Evropě
- je členem eurozóny

Země, o kterou má farmaceutická firma zájem je:

PÍSEMNÝ TEST GEOGRAFICKÝCH ZNALOSTÍ

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby

8**12,5 bodu**

- a. S využitím pojmů v rámečku doplňte do tabulky pojmy týkající se společenského a hospodářského vývoje civilizace. Každá buňka musí být vyplněna, avšak pro některé buňky pojmy v rámečku nenajdete (musíte je tedy vymyslet).

6 bodů

Blízký východ – industriální – preindustriální – Anglie – postindustriální
průmyslová revoluce – neolitická revoluce – vyspělé země – vědecko-technická revoluce

období vývoje lidské společnosti	název společensko-ekonomické změny	oblast prvotní změny	dominantní sektor hospodářství	vztah společnosti k životnímu prostředí
				přechod od kooperace ke konkurenci
				konkurenční
				snaha o kooperační vztah

- b. Doplňte krátký text. Zakroužkujte vždy jednu z nabízených možností.

1,5 bodu

Human Development Index (HDI) se od roku 2010 vypočítává na základě počtu let strávených v zaměstnání / ve škole / na mateřské dovolené, HDP / DPH / HNP na 1 obyvatele a naděje na dosažení průměrného věku / důchodového věku / dožití při narození. Tento ukazatel nabývá hodnot 0–1.

Zdroj: upraveno dle ŠADS (2011)

c. Doplňte do prvního sloupce tabulky názvy odpovídajících zemí z nabídky dle jejich hodnot HDI za jednotlivé roky.

2 body

Niger – Česko – Nový Zéland – Brazílie

země	HDI (1990)	HDI (2000)	HDI (2010)
	0,611	0,684	0,727
	0,210	0,252	0,318
	0,818	0,869	0,899
	0,730	0,796	0,862

Zdroj: hdr.undp.org

d. Určete pravdivost následujících tvrzení (PRAVDA/NEPRAVDA) vztahujících se k tabulce v úloze 8c.

3 body

1. Nejvyššího nárůstu hodnoty HDI za celé uvedené období dosáhla evropská země.

PRAVDA × NEPRAVDA

2. Nejnižšího nárůstu hodnoty HDI za celé uvedené období dosáhla země nacházející se v makroregionu jihovýchodní Asie.

PRAVDA × NEPRAVDA

3. V 90. letech 20. století se z uvedených zemí nejrychleji rozvíjela ta latinskoamerická.

PRAVDA × NEPRAVDA

9

6 bodů

a. Všechny níže uvedené fráze jsou psány v jazycích, kterými se hovoří zejména v Evropě. Některé patří do indoevropské jazykové rodiny, některé do uralské jazykové rodiny. **Doplňte do posledního sloupce tabulky názvy jazykových skupin, do kterých tyto jazyky patří.**

2 body

keltské – ugrofinské – slovanské – románské – helénské – baltské – germánské

	jazyk	jazyková skupina
1.	Ciao, come stai?	
2.	Hei, hvordan har du det?	
3.	Szia, hogy vagy?	
4.	Здравей, как си?	

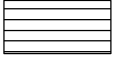
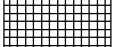
pozn.: český překlad fráze: „Ahoj, jak se máš?“

- b. Do obrysové mapy vyšrafujte od každé kategorie uvedené v legendě vždy dvě země, ve kterých se mluví jazykem ze stejné jazykové skupiny, do které patří daný jazyk uvedený v legendě jako příklad.

4 body

Nesmíte však vyšrafovat zemi, jejíž jazyk jeníže uveden v legendě.

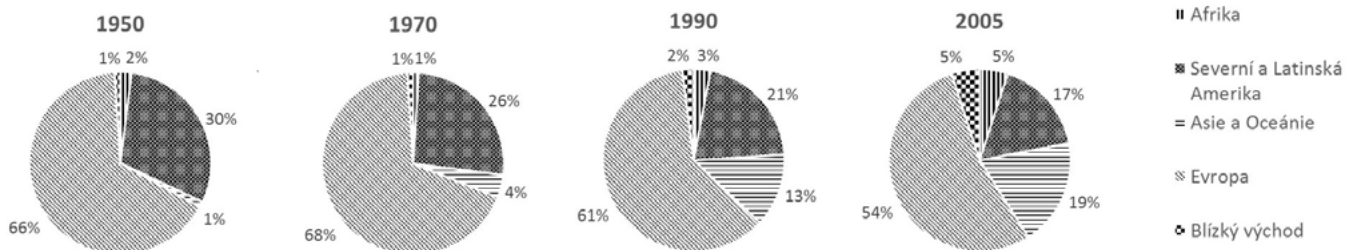
- země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. čeština
- země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. angličtina
- země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. rumunština
- země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. estonština

10

2 body

Z následující nabídky vyberte nadpis, který odpovídá níže zobrazeným diagramům.

- Vývoj počtu podaných patentů v regionech
- Vývoj územní struktury importu Evropské unie
- Vývoj podílu zahraničních příjezdů do regionů
- Vývoj významu služeb (dle podílu na HDP) v regionech

Zdroj: ŠADS (2011)

Odpověď:

11

7 bodů

a. Přiřaďte typ říční sítě k jednotlivým schémátům na obrázku.

3 body

stromovitá říční síť	
pravoúhlá říční síť	
vějířovitá říční síť	
paprščitá říční síť	
asymetrická říční síť	
prstencovitá říční síť	

Zdroj: Netopil, 1984

b. Doplňte text o povodí, použijte pojmy z nabídky.

4 body

nejvyšší kóty – závěrového profilu – podzemním odtokem
rozvodnicí – orografické povodí – sousední řeky
sněhové pokrývky – hydrogeologické povodí

Povodí je území, z něhož odtéká voda z atmosférických srážek nebo akumulovaná v ledovcích a ve stálé povrchovou i podzemní cestou do jediného Je ohraničené či rozvodní čarou, což je čára vymežující geografickou hranici mezi dvěma povodími. Podle způsobu vymezení rozlišujeme orografické a hydrogeologické povodí. je vymezeno rozvodní čarou, která probíhá přes, mezi nimi ležící hřebeny a sedla v bezprostřední blízkosti sledovaného vodního toku. Rozsah povodí s povrchovým odtokem obvykle souhlasí s rozsahem povodí s Jen v případě složitější geologické stavby rozvodní části povodí může voda přitékat podzemní cestou z orografického povodí nebo naopak do něho vtékat. V tomto případě se na základě hydrogeologických podmínek území vymezuje

Zdroj: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/ps14/fyz_geogr/web/pages/08-hydrografie

12

7,5 bodu

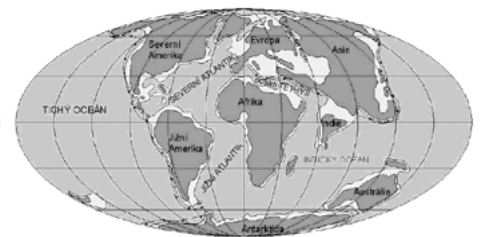
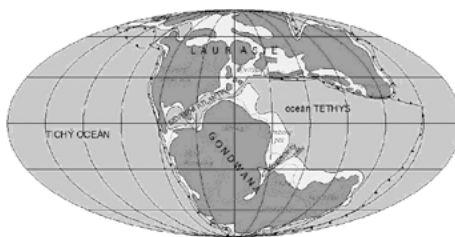
a. K jednotlivým obrázkům rozložení kontinentů v geologickém období země přiřaďte název geologického období, ve kterém se toto rozložení vyskytovalo.

3 body

1

2

3

Rozložení kontinentů v eoocénu	
Rozložení kontinentů ve svrchním kambriu	
Rozložení kontinentů ve svrchní juře	

b. Do tabulky doplňte názvy litosférických desek a tvary reliéfu vzniklé jejich vzájemným pohybem. Za chybně doplněné pojmy se body odečítají.

4,5 bodu

Jihoamerická – pohoří – Pacifická – Somálská – zlom
Africká – Severoamerická – příkopová propadlina – Nazca

litosférické desky (dvě v každé buňce)	vzájemný pohyb litosférických desek	vzniklý tvar reliéfu
	konvergentní	
	divergentní	
	transformní	

13

5 bodů

V následujícím textu se vyskytuje pět chyb. Tyto nesprávné informace **podtrhněte**.

Národní park Yellowstone leží na území třech států USA, při východním pobřeží země. Jedná

se o jeden z nejstarších národních parků na světě vyhlášený již v 17. století. Glaciální aktivita, která

je doménou tohoto chráněného území, je způsobena existencí supervulkánu Yellowstonská kaldera,

nacházejícím se několik kilometrů pod povrchem. Nejznámější gejzír se jmenuje Old Faithful.

Pro tento park jsou též charakteristické fumaroly a mofety (vývěry horkého bahna). Oblast je bohatá

na faunu i flóru. Patrně největším symbolem je zde žijící dravec kondor severoamerický.

PRAKTICKÁ ČÁST

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, kalkulačka

Úvodní text k projektové části:

*Banánovníky jsou často mylně považovány za stromy nebo palmy. Ve skutečnosti se jedná o **byliny**. Banánovníky mohou být buď zakrslé, dorůstající pouze několik centimetrů, nebo až 16 metrů vysoké rostliny. Rostlina kvete 6–7 měsíců po zasazení a plodí po 9–12 měsících. Pro svůj růst potřebují banánovníky **tropické klima** s teplotami průměrně kolem 27 °C a dostatkem vláhy. Jedná se o rostliny trvalé, **dožívající se až 25 let**, které nemají jen jedno vegetační období.*

*Banánovníkové plantáže se nachází převážně v **Latinské Americe**. Tento způsob pěstování vyžaduje značné investice do infrastruktury, technologií na zavlažování i odvodňování a zařízení pro balení banánů. Pěstování banánů je obecně **náročné na pracovní sílu**. Podmínky, ve kterých pracují dělníci na plantážích, jsou často kritizovány mezinárodními organizacemi. Banány jsou totiž nejvíce chemicky ošetřovanou plodinou světa. Práce na plantáži je tak velmi nebezpečná, náročná a zpravidla nedostatečně placená.*

***Zelené banány** se po sklizni dopraví do přístavu, naloží se na loď. Převážejí se ve speciálně upravených podmínkách (13,3 °C). Poté jsou plodiny poslány k dozrávacímu procesu, který zahrnuje užití ethylenového plynu. Až poté se dostávají do velkoobchodních skladů a následně na pulty maloobchodních řetězců.*

***Pěstování banánů** ve své konvenční podobě neohrožuje jen samotné pracovníky, ale silně zatěžuje i životní prostředí. V monokulturních plantážích nemají nemoci a škůdci žádné překážky a rychle se šíří. Proto je třeba křehké Cavendishe (nejčastější odrůda banánů) chránit enormním množstvím pesticidů.*

Zdroj: upraveno dle bananalink.co.uk, storyofbanana.com

14

8 bodů

a. S využitím informací z předchozího textu správně odpovězte na následující otázku. Za chybnou odpověď se body odečítají.

4 body

1. Pěstování banánů konvenčním způsobem vyžaduje relativně velké množství pracovníků, jejichž práce je náročná a mnohdy zdraví nebezpečná. Jsou totiž vystaveni působení insekticidů, fungicidů či herbicidů.

ANO × NE × NELZE POSOUDIT

2. Banánovník je stromu podobný keř vyžadující k růstu tropické podmínky. Jedná se však o stále zelenou rostlinu s více než jedním vegetačním obdobím žijící při dobré péči až čtvrt století.

ANO × NE × NELZE POSOUDIT

3. Banány se na plantážích sklízí ne zralé, balí se a posílají k dozrácímu procesu. Tento celý proces se odehrává v místě původu, tj. v místě, kde se banány pěstují. Nakonec se banány lodní dopravou převáží do velkoskladů, odkud putují na pulty ochodů.

ANO × NE × NELZE POSOUDIT

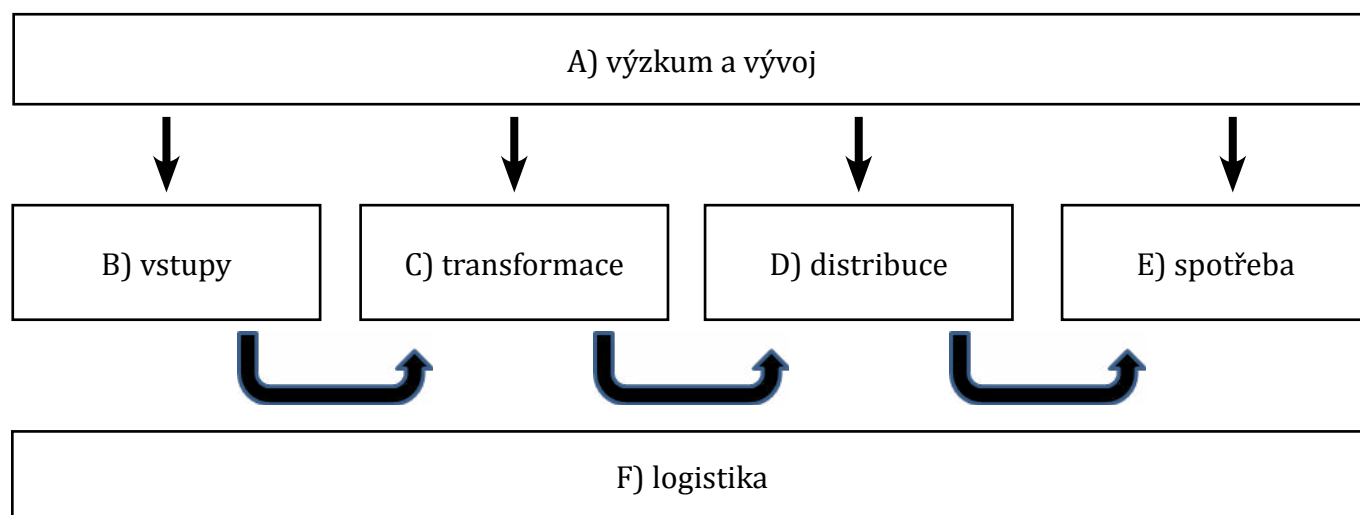
4. Na banánovníkové plantáži je v podstatě každá rostlina klonem, protože se rostliny zde rozmnožují tzv. řízkováním. Tyto monokultury jsou pak velmi náchylné k nemocem a podléhají škůdcům.

ANO × NE × NELZE POSOUDIT

- b. Níže je uvedeno obecné schéma neúplného komoditního řetězce. **S pomocí tohoto schématu a informací z textu do tabulky doplňte, ke kterým částem komoditního řetězce patří jednotlivé konkrétní položky z nabídky (v některých buňkách budou dva pojmy).**

4 body

zákazník - pracovní síla - doprava/přeprava
dozrávání - banánovníková plantáž - maloobchodní řetězce

A	- - - -
B	
C	
D	velkoobchodní sklady
E	
F	

15

12 bodů

a. Tabulka uvádí export banánů z vybraných regionů v letech 2007, 2012 a 2017.

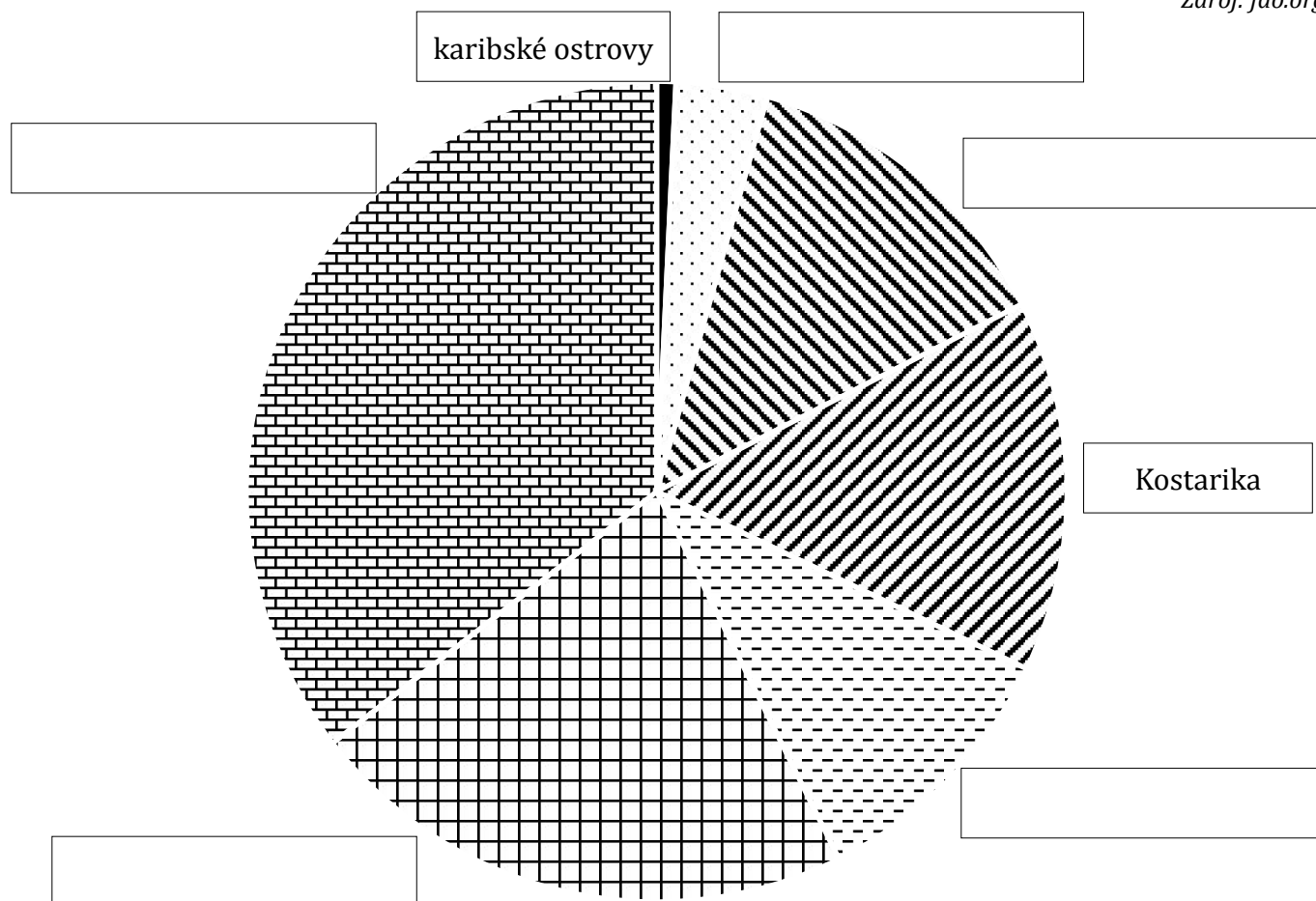
6 bodů

Nejprve rozhodněte, kterému roku odpovídá níže uvedený graf, a následně u vybraného roku doplňte do prázdných rámečků v grafu názvy států/regionů, které odpovídají jednotlivým výsečím.

Export banánů ve vybraných letech v tisících tun

země	2007	2012	2017
Ekvádor	4 741,1	5 012,5	6 415,2
Asie	2 312,6	2 784,9	1 908,1
Afrika	580,1	627,2	651,1
Kostarika	2 286,9	1 977,4	2 648,8
zbytek Jižní a Střední Ameriky	3 312,8	3 243,2	3 942,9
karibské ostrovy	302,7	453,6	135,6
Guatemala	1 537,1	1 542,2	2 366,3
celkem svět	15 073,3	15 641	18 068

Zdroj: fao.org

Graf odpovídá roku:

b. Pomocí dat z tabulky porovnejte následující tvrzení. K porovnání využijte znaménka <, >, =.

6 bodů

1. podíl ekvádorského exportu banánů na světovém exportu v roce 2017 podíl ekvádorského exportu banánů na světovém exportu v roce 2015
2. změna exportu banánů za první sledované období v Kostarice změna exportu banánů za první sledované období v Guatemale
3. index změny exportu banánů mezi léty 2007–2017 na Karibských ostrovech index změny exportu banánů mezi léty 2007–2017 v Asii

pozn.: index změny: relativní nárůst či pokles sledované hodnoty v daném období

16

10 bodů

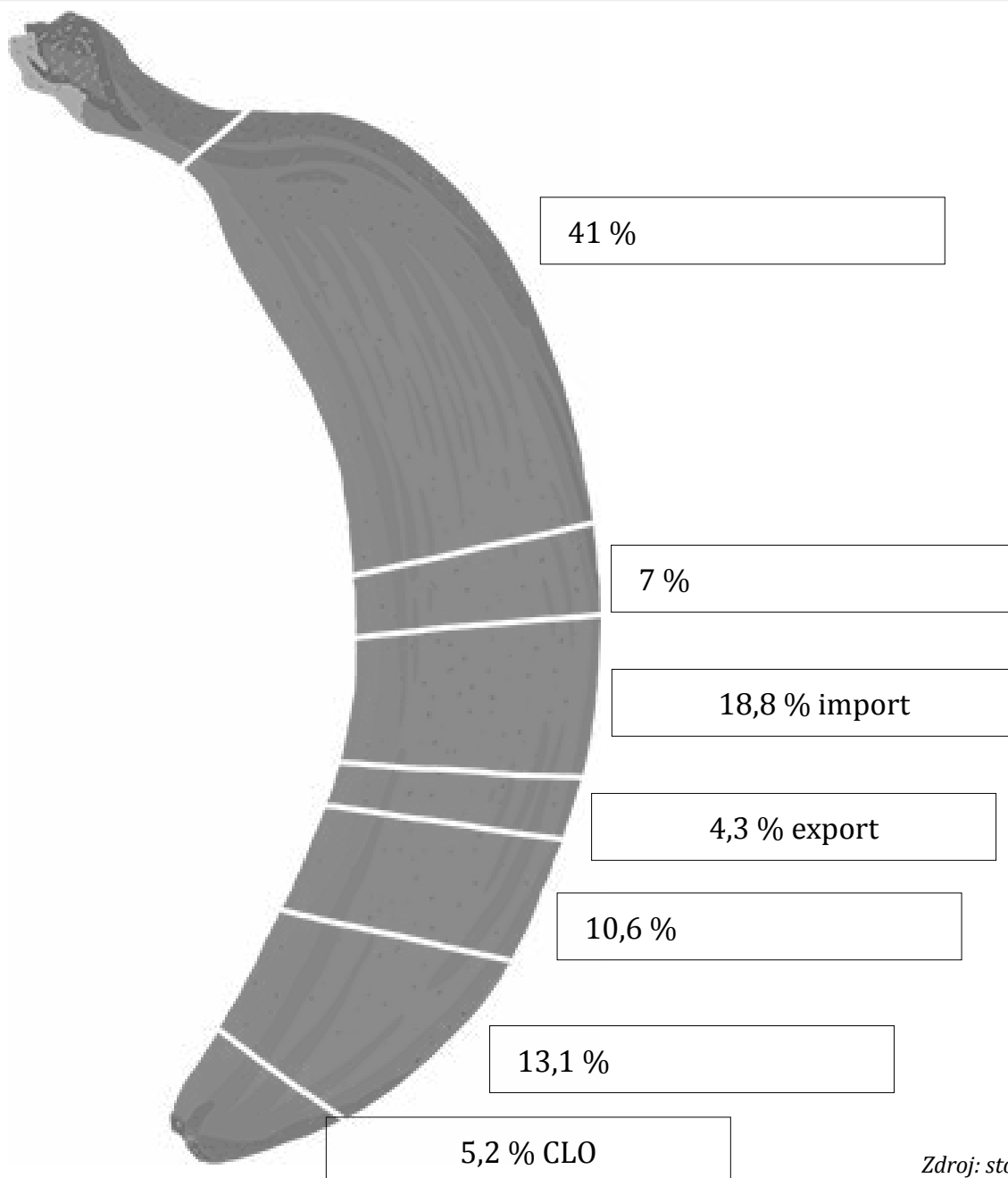
- a. Jedním z problematických faktorů komoditního řetězce banánů je jejich cena značně deformovaná vlivem maloobchodních řetězců (nadměrných společností), jež tvoří dominantní hráče na poli obchodu s banány.

4 body

Z následující nabídky přiřaďte jednotlivé aktéry výrobního a dodavatelského řetězce k procentuálnímu vyjádření ceny banánu, kterou si mezi sebe rozdělí.

Pro představu 1 kg banánů stojí v Česku standardně cca 31 Kč.

majitel plantáže – supermarket – dozrávárna – pracovník na plantáži

Zdroj: storyofbanana.com

b. Údaje z nabídky doplňte do níže uvedeného textu. Ve vybraných případech též zvolte jednu správnou variantu přímo v textu. Za chybně doplněný údaj nebo zvolenou variantu se body **odečítají**.

6 bodů

44 – 25 – 87 – 2 – 9,4

Banány patří k nejoblíbenějším druhům ovoce v Česku. Každý Čech sní průměrně kg banánů *ročně / měsíčně*. Přestože se jedná o exotické dovážené ovoce, jsou banány v celé Evropě asi o % levnější než např. jablka. Tato cena je výsledkem strategie supermarketů. Zákazníci si ceny banánů a dalších základních komodit pamatují a posuzují tak cenovou hladinu daného řetězce. Prodávat banány s *vyšší / nižší* marží se tak supermarketům vyplatí. V supermarketech totiž nakupuje zhruba % českých domácností. Supermarketům se též částečně podařilo obejít dodavatelský řetězec. Vlastní své chladicí kontejnery a kupují ovoce přímo od pěstitelů. V roce 2003 kontrolovaly dodavatelské firmy 70 % trhu, v roce 2013 již pouze%. Cena nabízená řetězci tak vůbec nereflektuje skutečnou cenu banánu a její další snižování má nejsilnější dopad právě na pěstitele, potažmo pracovníky na plantážích. Ti často nejsou schopni ze své mzdy pokrýt ani základní životní náklady. Z vypěstovaného *1 / 10* kg banánů totiž dostanou pouze cca Kč. Určitým příslibem jsou v této problematice produkty s certifikací Fair Trade.

Zdroj: https://www.lidovky.cz/byznys/firmy-a-trhy/banany-jako-vabnicka-na-zakazniky-supermarkety-tlaci-jejich-ceny-dolu.A160406_152542_firmy-trhy_ELE

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.), psací potřeby

Úvodní informace (než začnete pracovat): Uvědomte si, že v atlase se nachází množství map různých měřítek a některé prvky jsou vyznačené na více mapách zároveň. Práce s atlasem je připravena tak, že je potřeba hledat na co **nejpodrobnějších** mapách (tzn. na mapách co **největšího** měřítka). Dále nezapomeňte, že v atlase nenajdete jen mapy, ale také spoustu doplňkových informací **v přílohách**. Hodně štěstí při řešení.

1

4 body

Do tabulky níže doplňte k uvedeným typům ústí řek popisy vodních toků, které jim odpovídají (1–4) a do třetího sloupce následně doplňte názvy uvedených řek.

- Na tomto vodním toku se nachází kaskáda tvořena několika přehradními nádržemi. Jednou z nich je Kachovská přehrada.
- Do oceánu se vodní tok vlévá na východním pobřeží Jižní Ameriky při hranici Argentiny a Uruguaye.
- Vodní tok ústí do Mosambického průlivu a leží na něm Viktoriiny vodopády.
- Mezi přítoky tohoto vodního toku patří mimo jiné řeky Jamuna a Són.

typ ústí	popis vodního toku (číslo věty)	název vodního toku
přímé ústí	3	Zambezi
delta	4	Ganga
estuár	2	Paraná NEBO Uruguay
liman	1	Dněpr

Hodnocení: Za každé správně doplněné číslo vodního toku 0,5 bodu. Za každý správně doplněný název vodního toku 0,5 bodu.

Řešení: Viz tabulka.

2

4 body

Podle popisů v tabulce poznejte sopky a seřadte je dle jejich nadmořské výšky od nejvyšší (1.) po nejnižší (4.). Doplňte i jména sopek.

Sopka ležící na ostrově Honšú, jihozápadně od hlavního města Japonska.
Tato sopka je nejvyšší horou Španělska.
Stratovulkán v Andách ležící zhruba 70 kilometrů od hlavního města Ekvádoru. Se svou výškou je druhým největším masivem ve státě.
Tato sopka je nejvyšší činnou sopkou v Evropě (dle geografického vymezení). Svou polohou v hustě obydlené oblasti zvyšuje potenciální nebezpečí.

1. ... **Cotopaxi** ...
2. ... **Fuji-San NEBO Fudži-san** ...
3. ... **Pico de Teide** ...
4. ... **Etna** ...

Hodnocení: Za každý správně doplněný název ve správném pořadí 1 bod. Pokud je název sopky správně, ale v chybném pořadí, udělit za každý správný název 0,5 bodu.

Řešení: Viz text.

3

4 body

V následujícím textu vyberte a zakroužkujte vždy jeden správný pojem tak, aby tvrzení dávala smysl. Za chybně zakroužkované pojmy se body odečítají.

Kdyby zemské těleso bylo v klidu a nepůsobily by na něj žádné vnější síly, vytvořily by vodní masy **stejně** / *různě* vysokou kulovou vrstvu. Na vodní masy působí především gravitační síla Měsíce a odstředivá síla vznikající pohybem Země kolem *epicentra* / **barycentra** / *hypocentra*. Uvedené síly způsobují dvě *příbojová* / **přílivová** vzdutí. V případě, že gravitační síly Měsíce a **Slunce** / *okolních planet* / *komet* působí stejným směrem, dochází k tzv. **skočnému** / *vysokému* / *nepravidelnému* přílivu. Měsíc je přitom v novu nebo v úplňku. Gravitační síla Slunce je obrovská, avšak tato **hvězda** / *planeta* je 200 / **400** / 600 krát dále od Země, než Měsíc. Proto je vliv Slunce na mořské slapy asi **poloviční** / *třetinový* / *čtvrtinový*, ve srovnání s vlivem Měsíce.

Hodnocení: Za každý správně vybraný pojem 0,5 bodu. Za každý chybně vybraný pojem odečíst 0,5 bodu. Minimální počet bodů za úlohu je 0.

Řešení: Viz text.

4

4 body

Na základě níže uvedených charakteristik určete, o která jezera se jedná.

Asijské jezero, ležící v jižní části východní Sibiře. Jedná se o nejstarší a nejhlubší jezero na světě, které je 636 km dlouhé a je obklopeno horskými hřbety, jejichž vrcholky dosahují výšek přes 2 500 m n. m. Do tohoto jezera ústí více jak 300 řek a říček, ale odtéká z něj pouze jedna.

Jezero: ... **Bajkal** ...

Hledané jezero leží na rozhraní dvou litosférických desek a na svých cestách jej objevil David Livingstone. Tato vodní plocha se rozprostírá na území tří afrických států a voda z jezera odtéká do Indického oceánu.

Jezero: ... **Malawi** ...

Další jezero se nachází na hranicích dvou států v Severní Americe. Je nejjižnější částí rozsáhlého systému, na délku má 338 km a maximální šířka je 92 km. Z tohoto jezera odtéká řeka, podle které jsou pojmenovány světoznámé vodopády.

Jezero: ... **Erijské** ...

Poslední hledané jezero se nachází na východě Kazachstánu ve střední Asii. Rozlohu má asi 18 200 km² a zaujímá nejnižší místo rozsáhlé sníženiny, zvané Balchaško-alakolská pánev, v jejíž východní části se nacházejí ještě tři další menší jezera Alakol, Ujaly a Sasykköl.

Jezero: ... **Balchaš NEBO Balkaš** ...

Hodnocení: Za každé správně určené jezero 1 bod.

Řešení: Viz text.

5

4 body

Určete pravdivost následujících tvrzení (PRAVDA/NEPRAVDA). Za chybnou odpověď se body odečítají.

Austrálii můžeme z hlediska hydrografie charakterizovat následovně: její břehy ovlivňuje teplé i studené oceánské proudění, řeky zde spadají do dvou úmoří, bezodtoká oblast zasahuje až k pobřeží, kde zároveň v určitých částech může příliv dosahovat až čtyř metrů.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

Jih Evropy se nachází na rozhraní litosférických desek. Toto rozhraní je typické vysokou seismickou a vulkanickou aktivitou, která je (co do četnosti a intenzity) srovnatelná se seismickou a vulkanickou aktivitou v oblasti tichooceánského Ohnivého kruhu.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

Čína a Indie mají ze socioekonomického pohledu mnoho společného. Obě země jsou domovem příslušníků alespoň tří jazykových rodin, v obou se vyskytují aglomerace s více jak dvaceti miliony obyvateli a v obou se vyskytují významná buddhistická náboženská místa.

PRAVDA × NEPRAVDA

Mezi původní obyvatelé Severní Ameriky řadíme kmeny jako Algonkiny, Čarúové, Dakotové, Mohykáni nebo Lulové. V 18. století však na tomto kontinentu již dominovali Evropané v čele se Španěly. Mezi jejich nejvýznamnější závislá území patřilo Nové Španělsko a Nová Granada.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

Hodnocení: Za každé správně určené tvrzení 1 bod. Za chybně určené tvrzení odečíst 0,5 bodu.

Minimální počet bodů za úlohu je 0.

Řešení: Viz text.

6

7 bodů

Obdrželi jste část cestovního deníku digitálního nomáda. **Vaším úkolem je určit místa a časy jeho zastávek při jeho poslední pracovní cestě. Místa jeho zastávek jsou pouze města s počtem obyvatel nad 1 milion. Časy uvádějte v digitální podobě, datum v podobě dd. mm. rrrr.**

Moje cesta začíná v úterý 13. 3. 2018 v ... **Berlíně** ... (52°22' s. š.; 13°31' v. d.). Odtud poletím letadlem v 08:00 do ... **Calgary** ... (51°3' s. š., 114°4' z. d.). Let bude trvat celkem 17 hodin, protože musím v New Yorku přesehnout na jiné letadlo. Přílet tedy předpokládám v ... **17:00** ... místního času. To je akorát včas, abych stihl večerní zápas místního slavného hokejového týmu, kde hraje můj oblíbený Jarda Jágr. Odtud mám v plánu se přesunout do ... **Sydney** ... (33°52'10" j. š., 151°12'30" v. d.).

Letím sice až ve čtvrtek, ale musím do té doby stihnout dokončit ten projekt. Ve čtvrtek, tedy 15. 3. 2018, odlétám už v 06:00. S mezipřistáním v Londýně to bude celkem 20 hodin letu.

Dorazím tedy ... **16. 03. 2018 (1,5 bodu)**... (datum), ... **19:00 (1,5 bodu)**... (čas) místního času. Dál už cestovat tenhle týden nebudu, zavolám Andymu, že se nějaký čas zdržím a budu pracovat na tom regulačním softwaru pro kryptoměny. Jet lag je hrozná věc.

Hodnocení: Není-li v textu uvedeno jinak, za každý správně doplněný údaj 1 bod.

Řešení: Viz text.

7

3 body

Farmaceutická firma chce otevřít v jedné z evropských zemí novou výrobu léků. Dle kritérií zjistěte, o jakou zemi z nabídky v rámečku má největší zájem.

Itálie – Rakousko – Španělsko – Finsko – Bulharsko

- nejedná se o zakládajícího členu EU
- má zásoby černého uhlí
- dle výše HDP nepatří tato země mezi nejvyspělejší v Evropě
- je členem eurozóny

Země, o kterou má farmaceutická firma zájem je: ... **Španělsko** ...

Hodnocení: Za správnou odpověď 3 body.

Řešení: Viz text.

PÍSEMNÝ TEST GEOGRAFICKÝCH ZNALOSTÍ

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby

8

12,5 bodu

- a. S využitím pojmů v rámečku doplňte do tabulky pojmy týkající se společenského a hospodářského vývoje civilizace. Každá buňka musí být vyplněna, avšak pro některé buňky pojmy v rámečku nenajdete (musíte je tedy vymyslet).

6 bodů

Blízký východ – industriální – preindustriální – Anglie – postindustriální
průmyslová revoluce – neolitická revoluce – vyspělé země – vědecko-technická revoluce

období vývoje lidské společnosti	název společensko-ekonomické změny	oblast prvotní změny	dominantní sektor hospodářství	vztah společnosti k životnímu prostředí
<u>preindustriální</u>	<u>neolitická revoluce</u>	<u>Blízký východ</u>	<u>primér/ primární/ zemědělství</u>	přechod od kooperace ke konkurenci
<u>industriální</u>	<u>průmyslová revoluce</u>	<u>Anglie</u>	<u>sekundér/ sekundární/ výroba</u>	konkurenční
<u>postindustriální</u>	<u>(vědecko)-technická revoluce</u>	<u>vyspělé země</u>	<u>terciér/ terciární/ služby</u>	snaha o kooperační vztah

Hodnocení: Za každý kompletně správně vyplněný řádek 2 body. Za alespoň tři správně doplněné buňky v řádku 1 bod.

Řešení: Viz tabulka.

- b. Doplňte krátký text. Zakroužkujte vždy jednu z nabízených možností.

1,5 bodu

Human Development Index (HDI) se od roku 2010 vypočítává na základě počtu let strávených v zaměstnání / ve škole / na mateřské dovolené, HDP / DPH / HNP na 1 obyvatele a naděje na dosažení průměrného věku / důchodového věku / dožití při narození. Tento ukazatel nabývá hodnot 0–1.

Zdroj: upraveno dle ŠADS (2011)

Hodnocení: Za každý správně vybraný pojem 0,5 bodu.

Řešení: Viz text.

c. Doplňte do prvního sloupce tabulky názvy odpovídajících zemí z nabídky dle jejich hodnot HDI za jednotlivé roky.

2 body

Niger – Česko – Nový Zéland – Brazílie

země	HDI (1990)	HDI (2000)	HDI (2010)
Brazílie	0,611	0,684	0,727
Niger	0,210	0,252	0,318
Nový Zéland	0,818	0,869	0,899
Česko	0,730	0,796	0,862

Zdroj: hdr.undp.org

Hodnocení: Za každou správně doplněnou zemi 0,5 bodu.

Řešení: Viz tabulka.

d. Určete pravdivost následujících tvrzení (PRAVDA/NEPRAVDA) vztahujících se k tabulce v úloze 8c.

3 body

1. Nejvyššího nárůstu hodnoty HDI za celé uvedené období dosáhla evropská země.

PRAVDA × NEPRAVDA

2. Nejnižšího nárůstu hodnoty HDI za celé uvedené období dosáhla země nacházející se v makroregionu jihovýchodní Asie.

PRAVDA × **NEPRAVDA**

3. V 90. letech 20. století se z uvedených zemí nejrychleji rozvíjela ta latinskoamerická.

PRAVDA × NEPRAVDA

Hodnocení: Za každé správně určené tvrzení 1 bod.

Řešení: Viz text.

9

6 bodů

- a. Všechny níže uvedené fráze jsou psány v jazycích, kterými se hovoří zejména v Evropě. Některé patří do indoevropské jazykové rodiny, některé do uralské jazykové rodiny. **Doplňte do posledního sloupce tabulky názvy jazykových skupin, do kterých tyto jazyky patří.**

2 body

	jazyk	jazyková skupina
keltské – ugrofinské	1. Ciao, come stai?	románské
slovanské – románské	2. Hei, hvordan har du det?	germánské
helénské – baltské	3. Szia, hogy vagy?	ugrofinské
germánské	4. Здравей, как си?	slovanské

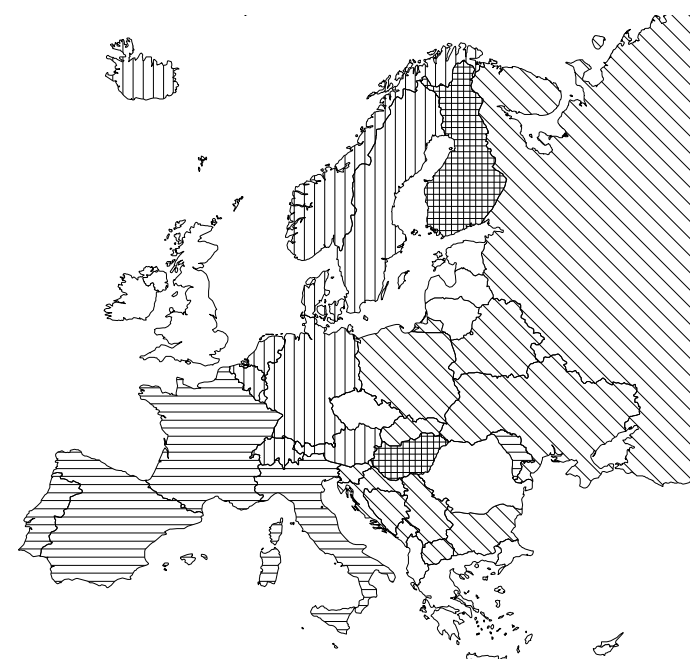
pozn.: český překlad fráze: „Ahoj, jak se máš?“

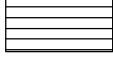

Hodnocení: Za každou správně doplněnou jazykovou skupinu 0,5 bodu.

Řešení: Viz tabulka.

- b. Do obrysové mapy vyšrafovujte od každé kategorie uvedené v legendě vždy dvě země, ve kterých se mluví jazykem ze stejné jazykové skupiny, do které patří daný jazyk uvedený v legendě jako příklad.

4 body

1. země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. čeština
2. země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. angličtina
3. země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. rumunština
4. země, kde se hovoří jazykem ze stejné skupiny, ke které náleží např. estonština

Hodnocení: Za každou správně vyšrafovanou zemi 0,5 bodu; za každou jazykovou skupinu max. 1 bod.

Řešení (možné vyšrafované země):

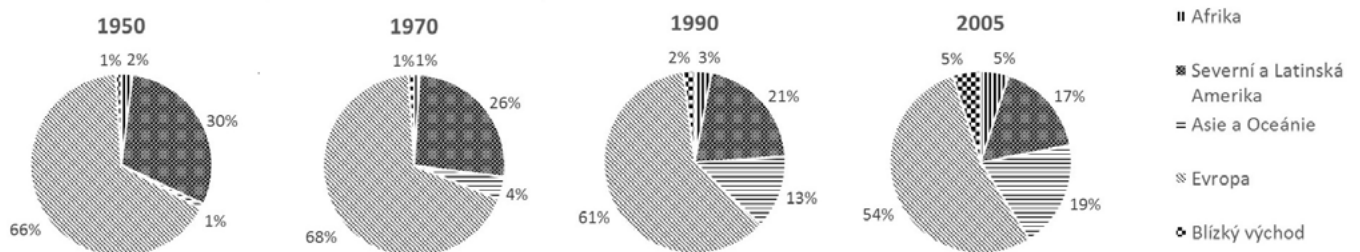
1. Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko, Bulharsko, Slovinsko, Chorvatsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Makedonie
2. Švédsko, Norsko, Island, Dánsko, Nizozemsko, Švýcarsko, Německo, Rakousko, Belgie
3. Portugalsko, Španělsko, Itálie, Francie, Moldavsko
4. Maďarsko, Finsko

10

2 body

Z následující nabídky vyberte nadpis, který odpovídá níže zobrazeným diagramům.

- Vývoj počtu podaných patentů v regionech
- Vývoj územní struktury importu Evropské unie
- Vývoj podílu zahraničních příjezdů do regionů
- Vývoj významu služeb (dle podílu na HDP) v regionech

Zdroj: ŠADS (2011)

Odpověď: ... **Vývoj podílu zahraničních příjezdů do zemí regionů** ...

Hodnocení: Za správnou odpověď 2 body.

Řešení: Viz text.

11

7 bodů

a. Přřiřaďte typ říční sítě k jednotlivým schémátům na obrázku.

3 body

stromovitá říční síť	b
pravoúhlá říční síť	f
vějířovitá říční síť	c
paprscovitá říční síť	d
asymetrická říční síť	a
prstencovitá říční síť	e

Hodnocení: Za každé správné přiřazení typu ke schématu 0,5 bodu. Za každé chybné přiřazení -0,5 bodu. Minimální počet bodů z otázky je 0.

Řešení: Viz tabulka.

Zdroj: Netopil, 1984

b. Doplňte text o povodí, použijte pojmy z nabídky.

4 body

nejvyšší kóty – závěrového profilu – podzemním odtokem
rozvodnicí – orografické povodí – sousední řeky
sněhové pokrývky – hydrogeologické povodí

Povodí je území, z něhož odtéká voda z atmosférických srážek nebo akumulovaná v ledovcích a ve stálé ... **sněhové pokrývky** ... povrchovou i podzemní cestou do jediného ... **závěrového profilu** Je ohraničené ... **rozvodnicí** ... či rozvodní čarou, což je čára vymezující geografickou hranici mezi dvěma povodími. Podle způsobu vymezení rozlišujeme orografické a hydrogeologické povodí. ... **Orografické povodí** ... je vymezeno rozvodní čarou, která probíhá přes ... **nejvyšší kóty** ..., mezi nimi ležící hřebeny a sedla v bezprostřední blízkosti sledovaného vodního toku. Rozsah povodí s povrchovým odtokem obvykle souhlasí s rozsahem povodí s ... **podzemním odtokem** Jen v případě složitější geologické stavby rozvodní části povodí může voda přitékat podzemní cestou z orografického povodí ... **sousední řeky** ... nebo naopak do něho vtékat. V tomto případě se na základě hydrogeologických podmínek území vymezuje ... **hydrogeologické povodí**

Zdroj: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/ps14/fyz_geogr/web/pages/08-hydrografie

Hodnocení: Za každý správně doplněný pojem 0,5 bodu.

Řešení: Viz text.

12

7,5 bodu

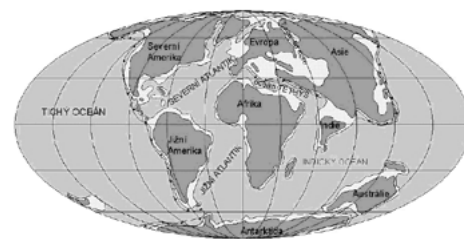
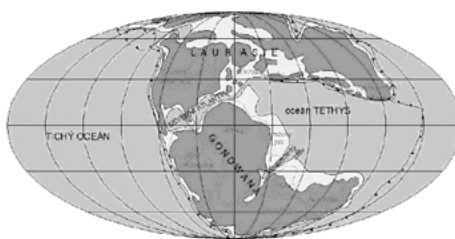
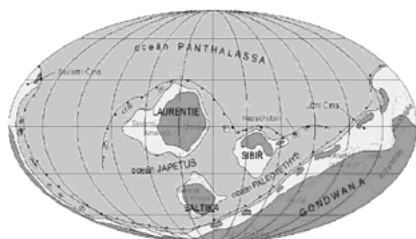
a. K jednotlivým obrázkům rozložení kontinentů v geologickém období země přiřaďte název geologického období, ve kterém se toto rozložení vyskytovalo.

3 body

1

2

3

Rozložení kontinentů v eocénu	3.
Rozložení kontinentů ve svrchním kambriu	1.
Rozložení kontinentů ve svrchní juře	2.

Hodnocení: Za každé správné přiřazení 1 bod.

Řešení: Viz tabulka.

b. Do tabulky doplňte názvy litosférických desek a tvary reliéfu vzniklé jejich vzájemným pohybem. Za chybně doplněné pojmy se body odečítají.

4,5 bodu

Jihoamerická – pohoří – Pacifická – Somálská – zlom

Africká – Severoamerická – příkopová propadlina – Nazca

litosférické desky (dvě v každé buňce)	vzájemný pohyb litosférických desek	vzniklý tvar reliéfu
<u>Nazca, Jihoamerická</u>	konvergentní	<u>pohoří</u>
<u>Africká, Somálská</u>	divergentní	<u>příkopová propadlina</u>
<u>Pacifická, Severoamerická</u>	transformní	<u>zlom</u>

Hodnocení: Za každý správně doplněný pojem 0,5 bodu. Za každý chybně doplněný pojem odečíst 0,5 bodu. Minimální počet bodů z otázky je 0.

Řešení: Viz tabulka.

13

5 bodů

V následujícím textu se vyskytuje pět chyb. Tyto nesprávné informace podtrhněte.

Národní park Yellowstone leží na území třech států USA, při východním pobřeží země. Jedná se o jeden z nejstarších národních parků na světě vyhlášený již v 17. století. Glaciální aktivita, která je doménou tohoto chráněného území, je způsobena existencí supervulkánu Yellowstonská kaldera, nacházejícím se několik kilometrů pod povrchem. Nejznámější gejzír se jmenuje Old Faithful. Pro tento park jsou též charakteristické fumaroly a mofety (vývěry horkého bahna).

Oblast je bohatá na faunu i flóru. Patrně největším symbolem je zde žijící dravec

kondor severoamerický.

Hodnocení: Za každou správně a úplně podtrženou chybnou informaci 1 bod.

Řešení: Viz text.

PRAKTICKÁ ČÁST

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, kalkulačka

Úvodní text k projektové části:

*Banánovníky jsou často mylně považovány za stromy nebo palmy. Ve skutečnosti se jedná o **byliny**. Banánovníky mohou být buď zakrslé, dorůstající pouze několik centimetrů, nebo až 16 metrů vysoké rostliny. Rostlina kvete 6–7 měsíců po zasazení a plodí po 9–12 měsících. Pro svůj růst potřebují banánovníky **tropické klima** s teplotami průměrně kolem 27 °C a dostatkem vláhy. Jedná se o rostliny trvalé, **dožívající se až 25 let**, které nemají jen jedno vegetační období.*

*Banánovníkové plantáže se nachází převážně v **Latinské Americe**. Tento způsob pěstování vyžaduje značné investice do infrastruktury, technologií na zavlažování i odvodňování a zařízení pro balení banánů. Pěstování banánů je obecně **náročné na pracovní sílu**. Podmínky, ve kterých pracují dělníci na plantážích, jsou často kritizovány mezinárodními organizacemi. Banány jsou totiž nejvíce chemicky ošetřovanou plodinou světa. Práce na plantáži je tak velmi nebezpečná, náročná a zpravidla nedostatečně placená.*

***Zelené banány** se po sklizni dopraví do přístavu, naloží se na loď. Převážejí se ve speciálně upravených podmínkách (13,3 °C). Poté jsou plodiny poslány k dozrávacímu procesu, který zahrnuje užití ethylenového plynu. Až poté se dostávají do velkoobchodních skladů a následně na pulty maloobchodních řetězců.*

***Pěstování banánů** ve své konvenční podobě neohrožuje jen samotné pracovníky, ale silně zatěžuje i životní prostředí. V monokulturních plantážích nemají nemoci a škůdci žádné překážky a rychle se šíří. Proto je třeba křehké Cavendishe (nejčastější odrůda banánů) chránit enormním množstvím pesticidů.*

Zdroj: upraveno dle bananalink.co.uk, storyofbanana.com

14

8 bodů

a. S využitím informací z předchozího textu správně odpovězte na následující otázku. Za chybnou odpověď se body odečítají.

4 body

1. Pěstování banánů konvenčním způsobem vyžaduje relativně velké množství pracovníků, jejichž práce je náročná a mnohdy zdraví nebezpečná. Jsou totiž vystaveni působení insekticidů, fungicidů či herbicidů.

ANO × NE × NELZE POSOUDIT

2. Banánovník je stromu podobný keř vyžadující k růstu tropické podmínky. Jedná se však o stále zelenou rostlinu s více než jedním vegetačním obdobím žijící při dobré péči až čtvrt století.

ANO × **NE** × NELZE POSOUDIT

3. Banány se na plantážích sklízí ne zralé, balí se a posílají k dozrávacímu procesu. Tento celý proces se odehrává v místě původu, tj. v místě, kde se banány pěstují. Nakonec se banány lodní dopravou převáží do velkoskladů, odkud putují na pulty ochodů.

ANO × **NE** × NELZE POSOUDIT

4. Na banánovníkové plantáži je v podstatě každá rostlina klonem, protože se rostliny zde rozmnožují tzv. řízkováním. Tyto monokultury jsou pak velmi náchylné k nemocem a podléhají škůdcům.

ANO × NE × **NELZE POSOUDIT**

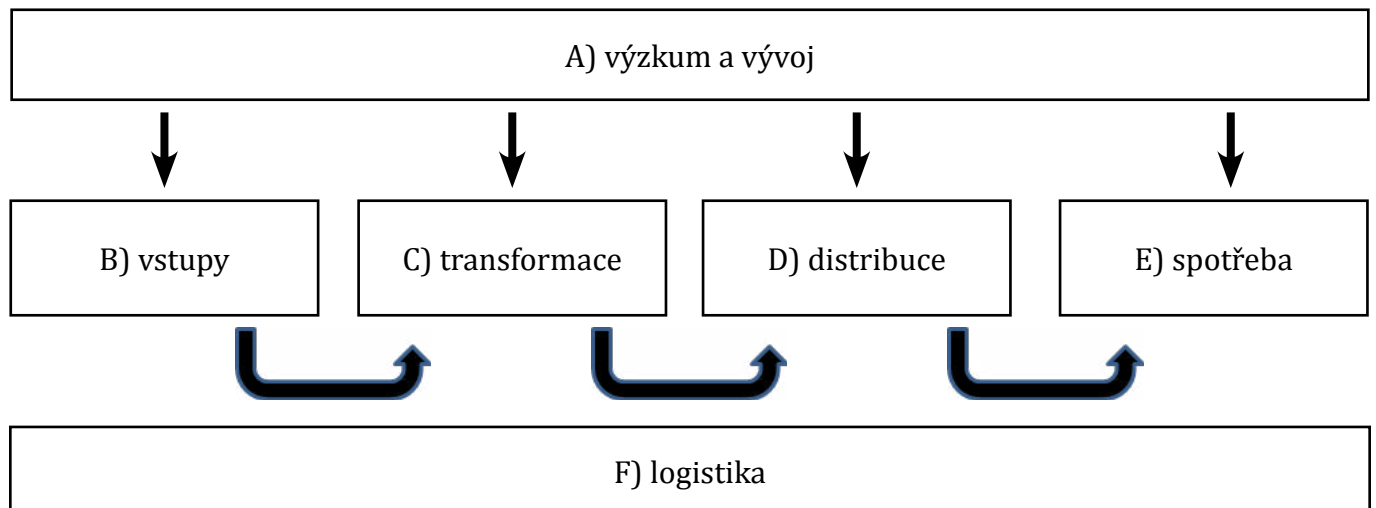
Hodnocení: Za každou správně zodpovězenou otázku 1 bod. Za chybně zodpovězenou otázku odečíst 1 bod. Minimální počet bodů z úkolu je 0.

Řešení: Viz text.

- b. Níže je uvedeno obecné schéma neúplného komoditního řetězce. S pomocí tohoto schématu a informací z textu do tabulky doplňte, ke kterým částem komoditního řetězce patří jednotlivé konkrétní položky z nabídky (v některých buňkách budou dva pojmy).

4 body

zákazník – pracovní síla – doprava/přeprava
dozrávání – banánovníková plantáž – maloobchodní řetězce

A	- - - -
B	<u>pracovní síla, banánovníková plantáž</u>
C	<u>dozrávání</u>
D	velkoobchodní sklady
E	<u>zákazník, maloobchodní řetězce</u>
F	<u>doprava/přeprava</u>

Hodnocení: Za každou správně vyplněnou buňku 1 bod. Pokud je v buňce 1 chybný pojem či je buňka neúplná, udělit pouze 0,5 bodu.

Řešení: Viz tabulka.

15

12 bodů

a. Tabulka uvádí export banánů z vybraných regionů v letech 2007, 2012 a 2017.

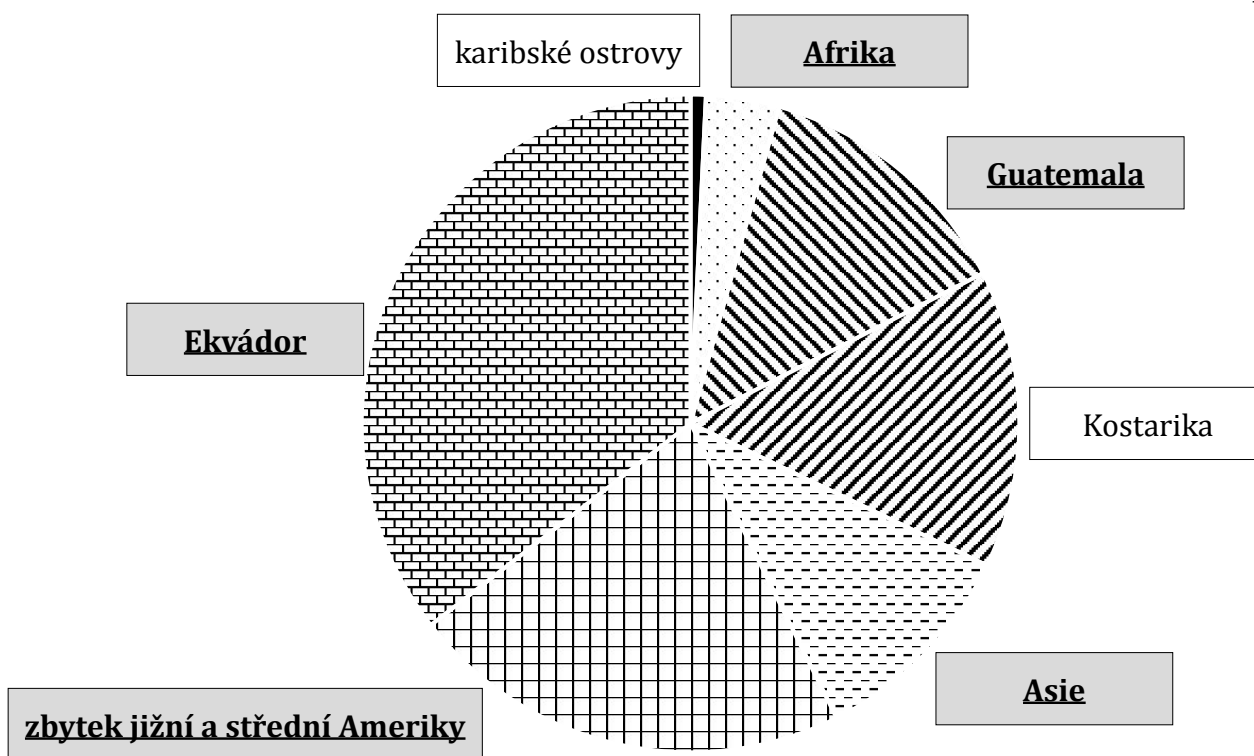
6 bodů

Nejprve rozhodněte, kterému roku odpovídá níže uvedený graf, a následně u vybraného roku doplňte do prázdných rámečků v grafu názvy států/regionů, které odpovídají jednotlivým výsečím.

Export banánů ve vybraných letech v tisících tun

země	2007	2012	2017
Ekvádor	4 741,1	5 012,5	6 415,2
Asie	2 312,6	2 784,9	1 908,1
Afrika	580,1	627,2	651,1
Kostarika	2 286,9	1 977,4	2 648,8
zbytek Jižní a Střední Ameriky	3 312,8	3 243,2	3 942,9
karibské ostrovy	302,7	453,6	135,6
Guatemala	1 537,1	1 542,2	2 366,3
celkem svět	15 073,3	15 641	18 068

Zdroj: fao.org

Hodnocení: Za každou správně doplněnou zemi v grafu 1 bod.

Řešení: Viz graf.

Graf odpovídá roku: ... **2017** ...

Hodnocení: Za správně určený rok 1 bod.

Řešení: 2017

b. Pomocí dat z tabulky porovnejte následující tvrzení. K porovnání využijte znaménka $<$, $>$, $=$.

6 bodů

1. podíl ekvádorského exportu banánů na světovém exportu v roce 2017 $>$ podíl ekvádorského exportu banánů na světovém exportu v roce 2015
2. změna exportu banánů za první sledované období v Kostarice $<$ změna exportu banánů za první sledované období v Guatemale
3. index změny exportu banánů mezi léty 2007–2017 na Karibských ostrovech $>$ index změny exportu banánů mezi léty 2007–2017 v Asii

pozn.: index změny: relativní nárůst či pokles sledované hodnoty v daném období

Hodnocení: Za každé správně doplněné znaménko 2 body.

Řešení: Viz text.

16

10 bodů

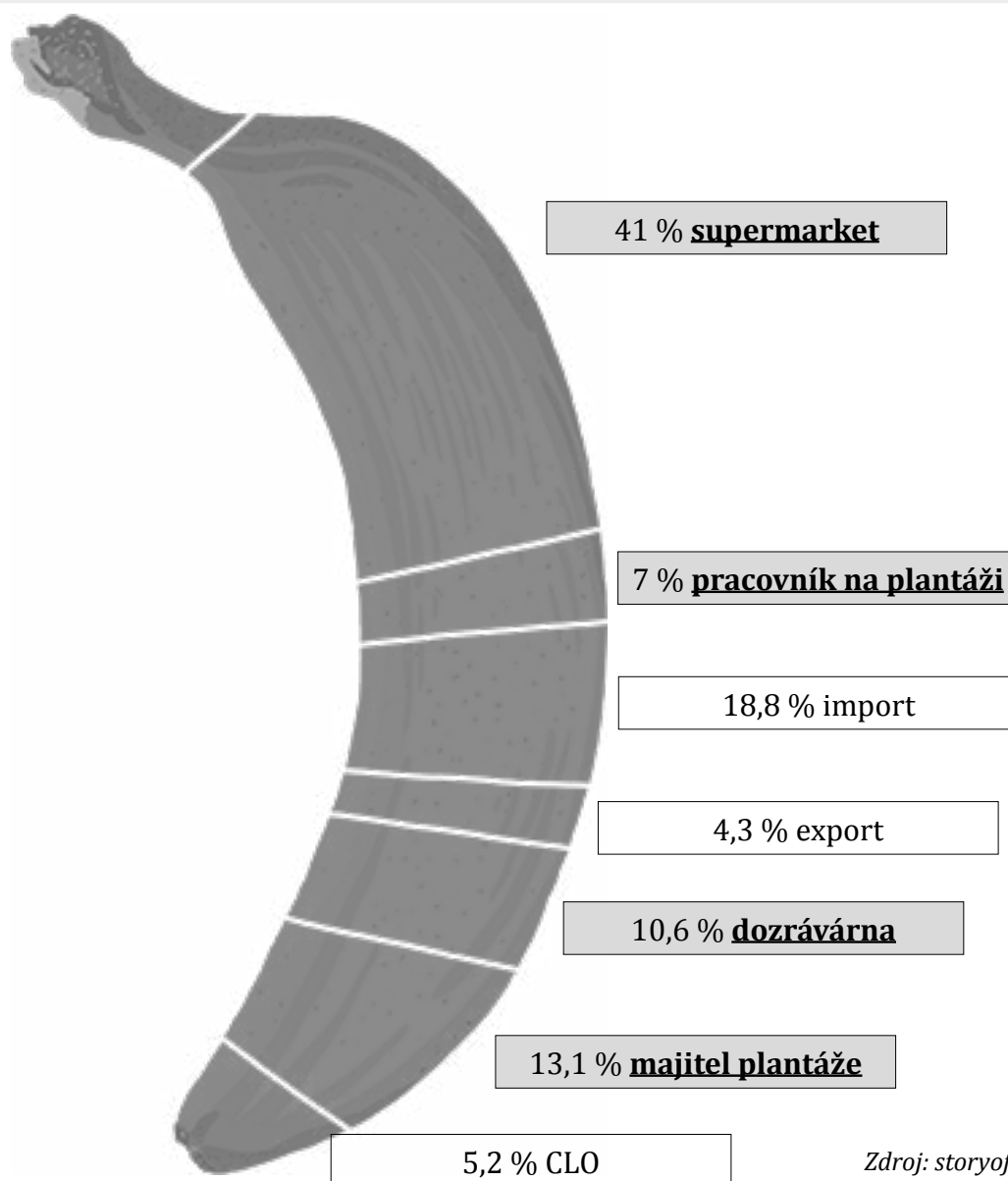
- a. Jedním z problematických faktorů komoditního řetězce banánů je jejich cena značně deformovaná vlivem maloobchodních řetězců (nadměrných společností), jež tvoří dominantní hráče na poli obchodu s banány.

4 body

Z následující nabídky přiřadte jednotlivé aktéry výrobního a dodavatelského řetězce k procentuálnímu vyjádření ceny banánu, kterou si mezi sebe rozdělí.

Pro představu 1 kg banánů stojí v Česku standardně cca 31 Kč.

majitel plantáže – supermarket – dozrávárna – pracovník na plantáži

Zdroj: storyofbanana.com

Hodnocení: Za každý správně přiřazený pojem 1 bod.

Řešení: Viz grafika.

b. Údaje z nabídky doplňte do níže uvedeného textu. Ve vybraných případech též zvolte jednu správnou variantu přímo v textu. Za chybně doplněný údaj nebo zvolenou variantu se body **odečítají**.

6 bodů

44 – 25 – 87 – 2 – 9,4

Banány patří k nejoblíbenějším druhům ovoce v Česku. Každý Čech sní průměrně ... **9,4** ... kg banánů **ročně**/měsíčně. Přestože se jedná o exotické dovážené ovoce, jsou banány v celé Evropě asi o ... **25** ... % levnější než např. jablka. Tato cena je výsledkem strategie supermarketů. Zákazníci si ceny banánů a dalších základních komodit pamatují a posuzují tak cenovou hladinu daného řetězce. Prodávat banány s vyšší/**nižší** marží se tak supermarketům vyplatí. V supermarketech totiž nakupuje zhruba ... **87** ...% českých domácností. Supermarketům se též částečně podařilo obejít dodavatelský řetězec. Vlastní své chladicí kontejnery a kupují ovoce přímo od pěstitelů. V roce 2003 kontrolovaly dodavatelské firmy 70 % trhu, v roce 2013 již pouze ... **44** ...%. Cena nabízená řetězci tak vůbec nereflektuje skutečnou cenu banánu a její další snižování má nejsilnější dopad právě na pěstitele, potažmo pracovníky na plantážích. Ti často nejsou schopni ze své mzdy pokrýt ani základní životní náklady. Z vypěstovaného **1/10** kg banánů totiž dostanou pouze cca ... **2** ... Kč. Určitým příslibem jsou v této problematice produkty s certifikací Fair Trade.

Zdroj: https://www.lidovky.cz/byznys/firmy-a-trhy/banany-jako-vabnicka-na-zakazniky-supermarkety-tlaci-jejich-ceny-dolu.A160406_152542_firmy-trhy_ELE

Hodnocení: Za každou správně doplněnou informaci nebo vybraný pojem 0,75 bodu. Za chybně uvedenou informaci odečíst 0,75 bodu. Minimální počet bodů je 0.

Řešení: Viz text.